

A PEU
DE CARRERCATALINA
Gayà

JAVIER CARBAJAL

►► Una càmera de videovigilància a la façana del Museu d'Art Contemporani de Barcelona, ahir

«¿Se sent observat?»

Dues patrulles dels Mossos d'Esquadra arriben violentament a la plaça de George Orwell. Es tanquen en un establiment i fins i tot n'abaixen la persiana. Cap veï se sorprèn més «del normal». Davant del restaurant, uns metres més amunt, hi ha un objecte negre i rodó que es camufla entre els cables: és una càmera de videovigilància i està gravant.

L'ajuntament la va instal·lar el 2001. Llavors, hi va haver un debat ciutadà sobre els límits entre la seguretat i el dret a preservar la imatge. Era una ironia, com a mínim literària, que la càmera estigués a la plaça de George Orwell. 11 anys després, les càmeres —públiques i privades— proliferen per Barcelona i el debat ja no existeix.

¿Se sent observat? La resposta a la plaça de George Orwell és: «No». El propietari de l'edifici on hi ha una de les càmeres assegura que la seva vida i els seus moviments són els mateixos «amb càmera o sense». «Hi ha menys estrebades», explica.

El problema, segons ell, no és que hi hagi un gadget que registri tot allò que passa a 500 metres de distància. Segons aquest veï, que prefereix que el seu nom no aparegui en

una pàgina de diari, el verdader problema és «la misèria i el comportament d'alguns veïns». «Hi ha qui encara llença la bossa d'escombraries pel balcó, però al barri es viu bé», assegura.

¿La càmera? «Com si no hi fos». **El Cristian**, cambrer d'un bar de la plaça, diu el mateix. «Quan vaig començar a treballar aquí, sí que ho vaig pensar: 'M'estan observant'. Ara ni me'n recordo. No sé si realment serveix d'alguna cosa», manifesta.

Tot i que hi ha més vigilància al carrer, ja no hi ha un debat sobre els límits

Rubén Fogués, que treballa en una botiga de degustació i venda de pernil ibèric, parla uns segons de la càmera. Després explica que la seva passió és la fotografia. Durant un any va seguir la història de **Salvador Puig Antich**. S'emociona amb la història. ¿Les càmeres? De nou: «Com si no hi fossin».

La videovigilància ja és només una part més del Gran hermano 2.0 que observa i vigila la ciutat. «L'ar-

quitectura de la por», de la qual escriu **Zygmunt Bauman**, ja és una realitat a Barcelona, però està tan integrada en el dia a dia i en l'imaginari ciutadà que acaba passant inadvertida.

Les càmeres de videovigilància estàtiques es camuflen en el paisatge urbà i, tot i els cartells, això les invisibilitza. Són negres si estan entre cables. Blanquinoses, en façanes blanques. Sinuoses, en parets ondulants com les del Macba.

Però en l'espai públic no només hi ha càmeres estàtiques. Els agents de la Guàrdia Urbana posen multes amb una PDA i identifiquen grafeters per la memòria tecnològica de les firmes. Als parcs, hi ha càmeres que transmeten imatges dia i nit. I, des del 2005, els mateixos ciutadans són *ulls cívics* ambulants. Per e-mail o per telèfon es poden posar en contacte amb l'ajuntament i la seva petició, queixa o denúncia alimenta la gran base de dades que, una altra ironia, porta per nom Iris. Aquest programa converteix els ciutadans en observats i observants.

Ahir, buscant més càmeres, aquesta cronista es dirigia a la plaça del Macba. «¿Se sent observat?» era la pregunta que aquesta cronista va formular a vuit persones. «No». Un noi aparcava una *bicing*. La cronista li preguntava per les càmeres: «No m'importa». Li preguntava si està preocupat per l'historial de moviments que suposa desplaçar-se per la ciutat en aquestes bicicletes: «Tampoc». S'allunyava desconfiat. ≡

apiedecalle@elperiodico.com